ETICKÝ KODEX PRACOVNÍKA PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Zdroj: Odborná společnost pro prevenci rizikového chování z.s. (www.osprch.cz)

Etické zásady obecně

Vycházíme z předpokladu, že každý etický požadavek stojí na svobodné vůli jednotlivce. Primární prevence RCH je potom takové konání, které povzbuzuje zájem k morálnímu rozhodování jednotlivce, na základě jeho osobní svobody. Úkolem primární prevence RCH je učit se poznat a chtít to, co je dobré, zdravé. Učit se lidskosti a odpovědnosti. Odpovědnosti k sobě samému, ale i odpovědnosti vůči okolnímu světu a ostatním lidem.

Etické zásady pracovníka primární prevence obsahují obecná i konkrétní pravidla pro jeho práci. Vychází z cílů prevence RCH a předpokladu, že přijetí pravidel je spojeno se svobodnou vůlí jednotlivce. Upřesňuje určité vědomosti, dovednosti a osobnostní předpoklady pracovníka. Od pracovníka primární prevence RCH se očekává spontánní prosociální jednání s respektováním prospěchu druhého. Předpokladem takto orientovaného jednání je respekt, tolerance, otevřenost, schopnost empatie, neodsuzující (nehodnotící) jednání, tvořivost, transparentní komunikace a snaha o prosazování pozitivních společenských cílů.

Ve své práci používá takové dovednosti a postupy, které pomáhají klientům zapojovat složky emocionální i racionální. Posiluje motivaci a vůli, kdy se v ideálních podmínkách jednání stává činem vycházejícím ze svědomí jednotlivce, z jeho vnitřní síly, vnitřní radosti a dobrovolnosti. Proto v práci pracovníka primární prevence RCH nemůže účel světit prostředky, ale vychází z principu, že k dobrým cílům vedou dobré prostředky na základě dobrých úmyslů.

Etický kodex se opírá se o základní právní normy platné v ČR – Listina základních práv a svobod, Úmluva o právech dítěte, Ústava ČR, Listina základních práv EU.

Profesionální vztah s klienty, kolegy, dalšími stranami a veřejností je založen na hodnotách a zásadách uvedených v tomto kodexu.

I. Etické zásady ve vztahu ke klientům

A. Pracovník jedná s každým klientem jako s jedinečnou bytostí, která má právo na zachování ***lidské důstojnosti***, ***osobní cti*** a ***dobré pověsti***.

B. Pracovník ***ctí jedinečnost*** každého klienta bez ohledu na jeho etnický či sociální původ, národnost, mateřský jazyk, barvu pleti, pohlaví, zdravotní stav, věk, sexuální orientaci, náboženské a politické přesvědčení. Uplatňuje tak ke všem ***rovný přístup***, bez jakékoliv diskriminace.

C. Pracovník přistupuje ke klientovi jako ke ***svobodné bytosti***, která je zodpovědná za svá rozhodnutí. Přestože se při své práci snaží vést klienta k rozvoji osobnosti, respektuje právo klienta na svobodu myšlení, svědomí, náboženského i filozofického přesvědčení.

D. Pracovník respektuje ***právo rodičů*** zajišťovat výchovu a vzdělání svých dětí ve shodě s jejich vlastním náboženským a filozofickým přesvědčením, pokud je v souladu s právními normami ČR a respektuje kulturní a duchovní dědictví českého národa.

E. Pracovník má ***vstřícný postoj*** a ***respektující vztah*** ke klientům.

F. Pracovník přistupuje ke klientům s vědomím svých ***profesních hranic***.

G. Pracovník je vůči klientovi ***transparentní*** v oblasti popisu svých pracovních postupů, stanovených cílů, používaných metod práce, práv a povinností obou stran.

H. Pracovník chrání klientova práva na ***soukromí*** a ***důvěrnost sdělení***. Jakékoliv informace o klientovi poskytuje pouze s jeho souhlasem, s výjimkou situací vymezených zákonem (např. ohlašovací povinnost, sociálně právní ochrana dětí).

I. Pracovník ***nenadřazuje*** své osobní zájmy nad zájmy klienta.

J. Pracovník záměrně vynakládá úsilí proti ***znevážení*** či ***ponížení*** klienta.

K. Pracovník ***nezneužívá*** své pracovní nástroje.

L. Pracovník ***usiluje o vyjednané pracovní spojenectví*** podporující důvěru, spolupráci a vzájemné učení. Rozeznává zájmy jednotlivých stran, které do vyjednávání o účelu spolupráce vstupují, a zodpovídá za způsob, jakým užívá svoji moc či vliv.

II. <u>Etické zásady ve vztahu k odbornosti</u>

A. Pracovník vykonává svou práci na základě svých ***odborných znalostí***, ***dovedností*** a ***zkušeností***, přičemž vychází z aktuálních odborných poznatků.

B. Pracovník má na základě aktuálních odborných poznatků definováno ***poslání, cíle***, ***pracovní postupy*** a ***metody práce***. Dbá na jejich transparentní a odborné používání.

C. Pracovník dbá o svůj ***profesní růst a rozvoj***, kultivuje svoji odbornost včetně dalšího vzdělávání, supervize, prevence před vyhořením a tím dbá také o zvyšování **prestiže oboru**.

D. Pracovník si je vědom a dbá svých ***profesních hranic***.

E. Pracovník dokáže ***přebírat zodpovědnost*** za svá vlastní rozhodnutí a pochybení.

F. Pracovník přijímá ***podněty a stížnosti***, odpovědně je řeší.

G. ***Profesionální odpovědnost*** pracovníka má prioritu před jeho soukromými zájmy.

H. Pracovník si je ***plně vědom odpovědnosti*** za svůj vliv na klienty, svého vlivu nezneužívá.

I. Osobní jednání a konání pracovníka není v ***přímém rozporu s hodnotami profese.***

J. Pracovník vykonává svou činnost ***nezávisle*** vůči orgánům a institucím, které by chtěly činností pracovníka sledovat vlastní politické, ideologické, komerční či jiné zájmy.

III. Etické zásady ve vztahu ke kolegům v oboru

A. Pracovník jedná s kolegy s ***úctou a porozuměním***.
B. Pracovník ***respektuje*** znalosti a zkušenosti kolegů v oboru i ostatních odborných pracovníků.
C. Pracovník ***vyhledává a rozšiřuje*** spolupráci s kolegy a tím zvyšuje kvalitu své práce.
D. Pracovník ***sdílí*** informace, odborné poznatky a zkušenosti s kolegy v oboru, pokud je to v zájmu klientů či celé profese.
E. Pokud jiný pracovník či kolega porušuje etické zásady, pracovník ho na to upozorní, případně na takové porušování upozorní Etickou komisi.